

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Stavad (S):

Det foreliggende forslag om ændring af lov om udlån til yngre jordbrugere indebærer som det væsentligste, at det maksimale beløb for kursudligningslån og etableringstilskud kan forhøjes fra 1 mill. kr. til 1,3 mill. kr. Denne ændring indebærer, at en ung, nyetableret landmand kan opnå et billigt statslån på op imod 300.000 kr. eller ca. 20 pct. af handelsprisen, såfremt denne ikke overstiger 1,3 mill. kr. Samtidig kan der opnås et direkte tilskud på 2½ pct. af købsprisen op til 32.500 kr. Det lovforslag, vi behandler, er altså en betydningfuld ordning for den unge førstegangsetablerede landmand. Det, at regeringen har foreslået en forbedring af loven som et led i beskæftigelsesplanen, fortæller vel også, at landbruget så absolut har socialdemokratiets og regeringens, ja vel hele folketingets bevågenhed. Dette forslag er kun en enkelt brik i de efterhånden mange hjælpeforanstaltninger, som folketinget har vedtaget eller har under behandling. Der er vel næppe noget andet erhverv, der modtager så megen offentlig støtte som landbruget. Det gælder den lov, vi behandler her i dag, altså i etableringssituationen, det gælder i moderniseringssituationen, og det gælder, når vi ser på de kriseforanstaltninger, som folketinget har vedtaget, og som regeringen har tilbudt at udbygge yderligere. Landbruget er altså ikke et forfulgt erhverv, som man ind imellem kan få indtryk af. Landbruget er derimod det erhverv, som har folketingets absolutte bevågenhed og støtte, når kravene er realistiske og gennemførlige.

Når også den her foreslåede forbedring af landmændenes etableringsmuligheder får socialdemokratiets støtte, skyldes det ikke mindst, at vi anser landbruget for et meget væsentligt erhverv såvel i betalingsbalance-sammenhæng som i beskæftigelsesmæssig sammenhæng.

Vi skal tilsige vor støtte til en hurtig og positiv udvalgsbehandling.

Henrik Toft (V):

I fremsættelsestalen siger landbrugsministeren, at formålet er at styrke generationsskiftet i jordbruget og derigennem øge tilgan-

gen af nye og veluddannede driftsledere til erhvervet. Venstre er meget enig i dette sigte, men forudsætningen for, at venstre helhjertet kan gå ind i at anbefale unge landmænd at etablere sig, er, at der på afgørende måde skabes andre og bedre forudsætninger for deres indtjening end dem, der for tiden eksisterer. Med det nuværende forhold mellem etableringsomkostninger og indtjeningssevne er det meget vanskeligt at opnå blot en nogenlunde indtjening selv ved en meget stor arbejdsindsats. Ja, faktisk er det næsten naturstridigt med det nuværende omkostningsniveau at satse på at leve af selvstændig landmandsvirksomhed i landbrugslandet Danmark. Derfor beklager venstre, at regeringen har afbrudt forhandlingerne med landbruget, for øvrigt i strid med det dagsordensforslag, som blev vedtaget her i tinget den 29. oktober 1980, og hvori der bl. a. står – jeg citerer:

»Folketinget tilslutter sig, at regeringen fortsætter drøftelserne med bl. a. landbrugets organisationer med henblik på at lette vilkårene for landbrugserhvervet.«

Men da det er af så vital betydning for hele vort samfund med den valutaindtjening og beskæftigelse, der præsteres fra landbrugssektoren, må vi i dette folketing finde frem til økonomiske vilkår, der sikrer, at en almindelig fornuftig arbejdsindsats som landbrugsudøver også indtægtsmæssigt kan betale sig. Jeg skal i den forbindelse pege på det oplæg til en løsning af landbrugets problemer, som venstre forleden lagde frem, og som dels omfatter bedre omkostnings- og prisforhold, dels bedre investeringsmuligheder og på gældssaneringsområdet både midlertidige og endelige ordninger. Men gennemførelse af sådanne ordninger er altså efter venstres opfattelse en forudsætning for, at der er brug for dette forslag.

Forhøjelsen fra 1 mill. kr. til 1,3 mill. kr. kan venstre umiddelbart støtte, men jeg vil da gerne i den forbindelse have at vide: hvad er det maksimale beløb? Jeg er ikke kommet frem til helt det samme tal som hr. Stavad.

Venstre er ligeledes meget tilfreds med en ordning som foreslået ved indsættelse af stk. 3 i § 5. Spørgsmålet om en åbning for ydelse af lån efter § 6 a vil vi gerne have uddybet i udvalget. Jeg vil gerne spørge landbrugsministeren, om han vil være positivt indstillet over for en ændring, så man kan opnå det